

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26833,Konferencja-naukowa-O-wolnosc-obywatela-i-niezawislosc-panstwa-Krakow-22-23-wrze.html>
01.03.2026, 01:31

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „O wolność obywatela i niezawisłość państwa...” – Kraków, 22-23 września 2005 r.

22.09.2005

W dniach 22-23 września 2005 r. w Polskiej Akademii Nauk w Krakowie odbyła się sesja naukowa „O wolność obywatela i niezawisłość państwa...” zorganizowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Krakowie. Przygotowano ją w związku z upływającą w tym roku 60. rocznicą powstania Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. W założeniu organizatorów miała ona być okazją do podsumowania dotychczasowych badań nad największą konspiracyjną organizacją niepodległościową w powojennej Polsce.

Pierwszego dnia przedstawiono struktury i działalność Zrzeszenia. Referat przedstawiający I Zarząd Główny WiN kierowany przez Jana Rzepeckiego wygłosił dr Andrzej Chmielarz. Z kolei głos zabrał dr Zdzisław Zblewski, który omówił II Zarząd Główny WiN kierowany przez Franciszka Niepokólczyckiego. Niestety na sesję nie zdołał dotrzeć dr Marek Gałęzowski, który miał przedstawić struktury i działalność III Zarządu Głównego – kierowanego przez Wincentego Kwiecińskiego. Natomiast referat dr. Grzegorza Ostasza – poświęcony IV Zarządowi Głównemu, kierowanemu przez Łukasza Cieplińskiego – odczytał w zastępstwie nieobecnego referenta Mateusz Szpytma. Po przedstawieniu struktur i działalności czterech Zarządów Głównych WiN głos zabrał dr hab. Janusz Kurtyka, który omówił Delegaturę Zagraniczną WiN. Na zakończenie pierwszej części konferencji Kazimierz Krajewski zreferował zagadnienie organizacji poakowskich na terenie byłego Obszaru Warszawskiego AK. Po przerwie przedstawiono referaty omawiające zróżnicowane formy działalności Zrzeszenia. Dr Sławomir Poleszak streścił problematykę związaną z polityczną i propagandową aktywnością WiN. Dr Rafał Wnuk z kolei omówił działalność zbrojną. Referat dr. Zbigniewa Nawrockiego poświęcony był wywiadowi prowadzonemu przez Zrzeszenie, a dr Jarosław Kopiński przedstawił działalność kontrwywiadowczą AK i WiN w latach 1944-1947. Na zakończenie tej części sesji wystąpił Jerzy Kułak omawiając akcje samoobrony podejmowane przez działaczy WiN.

Następnie złożono wieńce na symbolicznych mogiłach straconych w 1947 roku działaczy II Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

Drugi dzień rozpoczęto referatami omawiającymi represje komunistyczne wobec działaczy WiN. Pierwszy zabrał głos dr Tomasz Balbus, który scharakteryzował metody walki UB ze Zrzeszeniem. Następnie dr Filip Musiał omówił procesy pokazowe czterech Zarządów Głównych WiN, a na zakończenie tej części Wojciech Frazik przedstawił referat poświęcony prowokacyjnej operacji „Cezary”. Po przerwie przedstawiono sylwetki wybitnych przywódców WiN. Dr Zbigniew K. Wójcik wygłosił referat poświęcony Łukaszowi Cieplińskiemu, dr Tomasz Łabuszewski omówił postać Kazimierza Kamieńskiego. Na zakończenie dr Ryszard Śmietanka-Kruszelnicki zaprezentował referat o Franciszku Jaskólskim.

Sesji towarzyszyła wystawa otwarta 26 września 2005 r. w Pałacu Sztuki w Krakowie

zatytułowana „Zrzeszenie »Wolność i Niezawisłość« w służbie Niepodległej”. W sposób symboliczny zaprezentowano na niej struktury i działalność Zrzeszenia. Przedstawiono działaczy czterech Zarządów Głównych WiN i Delegatury Zagranicznej, ukazano działalność propagandową, zbrojną, wywiadowczą i samoobronę. Osobne plansze poświęcono represjom, infiltracji i likwidacji WiN przez komunistyczny aparat represji.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

